

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

2012/0022(APP)

26.4.2013

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας

προς την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο του ευρωπαϊκού ιδρύματος
(COM(2012)0035 – 2012/0022(APP))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Nadja Hirsch

PA_NonLeg_Interim

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας καλεί την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην έκθεσή της τις ακόλουθες προτάσεις:

- έχοντας υπόψη τη δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2011, σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού καταστατικού για τα αλληλασφαλιστικά ταμεία, τις ενώσεις και τα ιδρύματα,
 - έχοντας υπόψη τη μελέτη σκοπιμότητας του Ινστιτούτου Μαξ Πλανκ για το συγκριτικό και το διεθνές ιδιωτικό δίκαιο, και του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης, για την καθιέρωση θεσμικού πλαισίου του ευρωπαϊκού ιδρύματος, που εκπονήθηκε το 2008,
 - έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έκδοση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο του ευρωπαϊκού ιδρύματος (FE),
 - έχοντας υπόψη την εκτίμηση επιπτώσεων που επισυνάπτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο του ευρωπαϊκού ιδρύματος (FE),
 - έχοντας υπόψη τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-386/04, Centro di Musicologia Walter Stauffer κατά Finanzamt München für Körperschaften¹, C-318/07, Hein Persche κατά Finanzamt Lüdenscheid², και C-25/10, Missionswerk Werner Heukelbach εν κατά βελγικού κράτους³,
 - έχοντας υπόψη την οδηγία 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ένωση υπάρχουν περί τα 110.000 ιδρύματα, με περιουσιακά στοιχεία συνολικού ύψους 350 δισ. ευρώ και συνολικές δαπάνες περίπου 83 δισ. ευρώ, τα οποία προσφέρουν εργασία σε 750.000 με 1.000.000 ευρωπαίους,
- B. λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη ότι ένα μέρος των προσώπων που εργάζονται στα διάφορα ιδρύματα είναι εθελοντές που δεν αμείβονται για την προσφορά τους·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη η ύπαρξη και η δραστηριότητα των κοινωφελών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ένωση έχουν καθοριστική σημασία για τους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας, των κοινωνικών υποθέσεων και της υγείας, της ιστορικής μνήμης και της συμφιλίωσης των λαών, της προστασίας του περιβάλλοντος, της νεότητας και του αθλητισμού, καθώς επίσης της τέχνης και του πολιτισμού, και πολλές από τις δράσεις των ιδρυμάτων αυτών υπερβαίνουν κατά πολύ τα εθνικά σύνορα
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ένωση υπάρχουν πάνω από 50 διαφορετικοί νόμοι στο

¹ Συλλογή νομολογίας 2006, σ. I-8203.

² Συλλογή νομολογίας 2009, σ. I-359.

³ Συλλογή νομολογίας 2011, σ. I-497

αστικό και στο φορολογικό δίκαιο για τα ιδρύματα, καθώς και πολυάριθμες και σύνθετες διοικητικές διαδικασίες, που σύμφωνα με εκτιμήσεις προκαλούν δαπάνες για νομικές συμβουλές έως και 100 εκατομμυρίων ευρώ, ποσό που θα μπορούσε διαφορετικά να διατεθεί για κοινωνικές σκοπούς,

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ιδρύματα, ιδιαίτερα λόγω των νομικών, φορολογικών και διοικητικών εμποδίων που συνεπάγονται δαπανηρές και χρονοβόρες διοικητικές διαδικασίες, και της έλλειψης κατάλληλων νομικών μέσων, αποφεύγουν ή δυσκολεύονται να αναπτύξουν δράση σε άλλο κράτος μέλος·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε καιρούς δημοσιονομικής στενότητας, ιδίως για πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, καθώς και για την παιδεία και τον αθλητισμό, η οικονομική και κοινωνική δράση των ιδρυμάτων είναι απαραίτητη, και ότι τα ιδρύματα μπορούν μόνο να υποστηρίξουν, όχι να υποκαταστήσουν την κρατική παρέμβαση στο κοινωνικό έργο,

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φορολογική μεταχείριση δεν περιλαμβάνει μόνο την εναρμόνιση της φορολογικής νομοθεσίας αλλά και την εφαρμογή της απαίτησης για αποφυγή των διακρίσεων, βάσει των οποίων τα ευρωπαϊκά ιδρύματα και οι δωρητές τους υποβάλλονται ως επί το πλείστον αυτομάτως στις ίδιες φορολογικές διατάξεις και ελαφρύνσεις με τα εθνικά κοινωνικά ιδρύματα,

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέσπιση κοινού θεσμικού πλαισίου του ευρωπαϊκού ιδρύματος θα μπορούσε να διευκολύνει τη συγκέντρωση και τη μεταφορά πόρων, γνώσης, συνεισφορών και υποστήριξης διευρωπαϊκών δραστηριοτήτων,

Συστάσεις

1. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η ιρλανδική Προεδρία ξαναφέρει στην ημερήσια διάταξη τις διαπραγματεύσεις του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση νομικού πλαισίου του ευρωπαϊκού ιδρύματος,
2. παροτρύνει τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν την ευκαιρία αυτή για την ταχεία και πλήρη θέσπιση του νομικού πλαισίου, με όλες τις εγγυήσεις διαφάνειας, προκειμένου να άρουν τα εμπόδια στη διασυνοριακή συνεργασία των ιδρυμάτων και να προωθήσουν την ίδρυση νέων ιδρυμάτων τα οποία να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των προσώπων που διαμένουν στο έδαφος της Ένωσης ή να επιτελούν έργο κοινής ωφέλειας ή γενικού συμφέροντος· υπογραμμίζει ότι η δημιουργία ενός τέτοιου καθεστώτος συμβάλλει στην υλοποίηση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας και θα πρέπει να συνοδεύεται από την εκπόνηση ενός καταστατικού ευρωπαϊκού σωματείου·
3. τονίζει ότι το ευρωπαϊκό ίδρυμα πρέπει να συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας πραγματικά ευρωπαϊκής κουλτούρας και ταυτότητας·
4. υπενθυμίζει ότι με το ευρωπαϊκό ίδρυμα δημιουργείται μια νέα νομική μορφή, της οποίας όμως η υλοποίηση προβλέπεται ότι θα γίνει μέσα από υπάρχουσες δομές των κρατών μελών,
5. υπενθυμίζει τις προτάσεις της έκθεσης του 2011 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος

Εθελοντισμού, και ζητεί από την Επιτροπή να δώσει συγκεκριμένη μορφή στις προτάσεις αυτές·

6. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το καθεστώς καθορίζει ελάχιστα πρότυπα για τη διαφάνεια, τη λογοδοσία, την εποπτεία και τη χρήση των κονδυλίων, που θα μπορούσαν να αποτελέσουν ποιοτικό χαρακτηριστικό και εγγύηση τόσο για τους πολίτες όσο και για τους δωρητές, να εξασφαλίσουν την εμπιστοσύνη και να προωθήσουν αναπτυξιακές δραστηριότητες της ΕΕ προς όφελος όλων των πολιτών·
7. επισημαίνει τις δυνατότητες που προσφέρουν τα ιδρύματα όσον αφορά την παροχή θέσεων εργασίας για τους νέους, στους οποίους η ανεργία έχει φτάσει σε ανησυχητικά επίπεδα·
8. επισημαίνει, ωστόσο, ότι προκειμένου να εδραιωθεί η εμπιστοσύνη στο FE, πρέπει να οριστούν ως κύρια κριτήρια η διάρκεια, η σοβαρότητα, και η βιωσιμότητα των ιδρυμάτων, καθώς και η αποτελεσματική εποπτεία τους, και προτείνει στο πλαίσιο αυτό
 - να διατηρηθεί το ελάχιστο επίπεδο των στοιχείων ενεργητικού σε 25.000 ευρώ για ολόκληρη τη διάρκεια ζωής του ιδρύματος·
 - στο όριο για τα ιδρύματα που υπόκεινται σε έλεγχο λογαριασμών να λαμβάνονται υπόψη το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων, τα ετήσια έσοδα, και ο αριθμός των απασχολούμενων στο ίδρυμα· για τα ιδρύματα που δεν υπερβαίνουν το συγκεκριμένο όριο αρκεί μια ανεξάρτητη εξέταση των λογαριασμών·
 - να μην επεκταθούν οι κανόνες συναπόφασης στους άμισθους απασχολούμενους, το καταστατικό να ενθαρρύνει ωστόσο τον εθελοντισμό ως κατευθυντήρια αρχή·
 - η τροποποίηση του καταστατικού ως συστατικού στοιχείου του ιδρύματος να είναι δυνατή μόνο από το διοικητικό συμβούλιο,
 - η διάρκεια ζωής των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων σε οιοδήποτε κράτος μέλος να είναι απεριόριστη, και περιορισμοί να καθορίζονται μόνο σε επαρκώς αιτιολογημένες περιπτώσεις και εφόσον διασφαλίζεται πλήρως η εκπλήρωση της αποστολής του ιδρύματος,
 - να αποφεύγονται συγκρούσεις συμφερόντων μέσα στα ιδρύματα κατά την έννοια της πρότασης της Επιτροπής, από όργανα ανεξάρτητα από τον ιδρυτή, δηλαδή όργανα που δεν έχουν οικογενειακές ή επιχειρηματικές σχέσεις με τον ιδρυτή, αλλά παράλληλα να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι τα ιδρύματα μπορούν να δημιουργηθούν συχνά σε οικογενειακό πλαίσιο όπου προϋπόθεση είναι η σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ του ιδρυτή και των μελών του οργάνου, που εξασφαλίζει στον ιδρυτή τη συνέχεια του έργου του ιδρύματος και μετά τον θάνατό του,
 - για λόγους αποτελεσματικής εποπτείας, η καταστατική έδρα να βρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος εγκατάστασης με την διοικητική·
9. ζητεί να ορίζεται στον κανονισμό ότι το κράτος μέλος που είναι δημοσιονομικά υπεύθυνο για το ίδρυμα, είναι επίσης υπεύθυνο να εξασφαλίζει ότι η διαχείριση του τελευταίου

είναι αυστηρά σύμμορφη προς το καταστατικό του·

10. επισημαίνει ότι δεν έχει ακόμη καθιερωθεί η δυνατότητα συγχώνευσης υφιστάμενων ευρωπαϊκών ιδρυμάτων·
11. τονίζει ότι η προτεινόμενη φορολογική μεταχείριση, η οποία δεν συνεπάγεται την εναρμόνιση της φορολογικής νομοθεσίας, θα επιτρέψει την ισόρροπη μεταχείριση των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων σε ολόκληρη την Ένωση·
12. θεωρεί ότι οι εταιρικές σχέσεις μεταξύ ευρωπαϊκών ιδρυμάτων μπορούν να αυξήσουν την πρόσβασή τους στους πόρους, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών ταμείων, προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός για τον οποίο έχουν δημιουργηθεί·
13. υποστηρίζει την αυτόματη εφαρμογή φορολογίας που δεν συνεπάγεται διακρίσεις, χωρίς έλεγχο συγκρισιμότητας, και καλεί τα κράτη μέλη να εργαστούν προς την κατεύθυνση αυτή, δεδομένου ότι μόνο έτσι μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που προσφέρει ένα κοινό θεσμικό πλαίσιο για τα ιδρύματα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Τα ιδρύματα αποκτούν σημαντικό ρόλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Δραστηριοποιούνται σε βασικούς τομείς όπως η εκπαίδευση, η έρευνα, οι κοινωνικές υποθέσεις και η υγεία, η προστασία του περιβάλλοντος, η νεότητα και ο αθλητισμός, η τέχνη και ο πολιτισμός. Επενδύουν μεγάλο μέρος των εσόδων ή των δωρεών τους σε κοινωνικές σκοπούς, λαμβάνουν ειδικές ενισχύσεις, θέτουν σε εφαρμογή έργα ή λειτουργούν αυτοτελώς, π.χ. ως φορείς προβληματισμού. Στην ΕΕ αποτελούν σημαντικό εργοδότη στην κοινωνία των πολιτών, και επιβιώνουν χάρη στην άμισθη εργασία πλήθους εθελοντών.

Τα ιδρύματα δραστηριοποιούνται διαρκώς περισσότερο και σε διασυνοριακό επίπεδο, δεδομένου ότι οι σημαντικότεροι τομείς δραστηριότητάς τους δεν γνωρίζουν εθνικά σύνορα: η έρευνα στον τομέα της υγείας, η κλιματική αλλαγή, τα δικαιώματα των πολιτών, η προώθηση του πολιτισμού, του κινηματογράφου και των μέσων, αποτελούν λίγα μόνο παραδείγματα δράσης των ιδρυμάτων προς όφελος των πολιτών. Όμως τα ιδρύματα που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε περισσότερα κράτη μέλη, ή οι δωρητές που επιθυμούν να διαθέσουν χρήματα για έναν καλό σκοπό εκτός της χώρας τους, συναντούν εμπόδια. Γιατί ο κοινωνικός χαρακτήρας δεν αναγνωρίζεται αυτόματα παντού. Αντίθετα, για την αναγνώριση απαιτούνται σύνθετες, δαπανηρές και χρονοβόρες διαδικασίες, τα δε εμπόδια σε επίπεδο αστικού και φορολογικού δικαίου δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν χωρίς τη συστηματική παροχή υπηρεσιών συμβούλου (τόσο για τα αστικά όσο και για τα φορολογικά θέματα). Οι πόροι που χρησιμοποιούνται για τούτο θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για κοινωνικές σκοπούς.

Στις 8 Φεβρουαρίου 2012 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για τη δημιουργία νομικού πλαισίου ευρωπαϊκού ιδρύματος, το οποίο θα άρει α εμπόδια αυτά, θα διευκολύνει τη διασυνοριακή δραστηριότητα των ιδρυμάτων και να διευκολύνει τη μεταφορά δωρεών σε χρήμα. Το νέο θεσμικό πλαίσιο για τα ιδρύματα θα συνυπάρχει με τις εθνικές διατάξεις, η δε εφαρμογή και εποπτεία του θα γίνουν με την προσαρμογή υπαρχουσών δομών. Το ευρωπαϊκό ίδρυμα (FE) θα πρέπει να δραστηριοποιείται σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη και να διαθέτει ελάχιστη περιουσία 25.000 ευρώ. Με τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων, μεταξύ άλλων για τη διαφάνεια, τη λογοδοσία, την καταχώρηση, την εποπτεία και τον έλεγχο των λογαριασμών, το ευρωπαϊκό ίδρυμα θα καταστεί ένα είδος εγγύησης ποιότητας για τους πολίτες και τους δωρητές. Στον φορολογικό τομέα, θα πρέπει μελλοντικά οι τρεις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και οι αρχές που καθιερώνουν όσον αφορά την αποφυγή των διακρίσεων στη φορολογία των αλλοδαπών ιδρυμάτων να εφαρμόζονται αυτόματα και χωρίς έλεγχο συγκρισιμότητας.

Η συντάκτρια της γνωμοδότησης υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής και θα επιθυμούσε να στείλει ένα ισχυρό μήνυμα στα κράτη μέλη, να εφαρμόσουν χωρίς καθυστέρηση το θεσμικό πλαίσιο του ευρωπαϊκού ιδρύματος. Η συντάκτρια της γνωμοδότησης υπογραμμίζει στο πλαίσιο αυτό ότι είναι σημαντικό, το ευρωπαϊκό ίδρυμα να έχει διάρκεια και να είναι βιώσιμο, και να υπόκειται σε αποτελεσματική εποπτεία, προκειμένου να ενισχυθούν η εικόνα του και η εμπιστοσύνη των πολιτών σε αυτό.

Φρόντισε να μπορεί η Επιτροπή Πολιτισμού, μαζί με την αρμόδια επί της ουσίας Επιτροπή Νομικών θεμάτων, να εκφράσει τη φωνή των πολιτών περιλαμβάνοντας σχετικές συστάσεις

στο σχέδιο γνωμοδότησής της. Τονίζει ιδιαίτερα τα πλεονεκτήματα που προσφέρει στους διάφορους ενδιαφερομένους η δημιουργία νομικού πλαισίου του ευρωπαϊκού ιδρύματος:

- Για το κοινό, η κατάργηση των δαπανηρών φραγμών στις διασυνοριακές δραστηριότητες των ιδρυμάτων θα μπορούσε να ελευθερώσει χρήματα για την επιδίωξη κοινωφελών σκοπών.
- Για τους δωρητές, οι διασυνοριακές δωρεές έχουν μικρότερο κόστος και λιγότερες διοικητικές διατυπώσεις. Οι δωρητές θα μπορούσαν να δουν το EF σαν ένα είδος εγγύησης.
- Τα ιδρύματα θα επωφεληθούν από μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου με την κατάρτιση αποκλειστικού καταλόγου νομικά και φορολογικά αμοιβαία αναγνωρισμένων κοινωφελών σκοπών, και από τη μείωση του κόστους διοίκησης και υπηρεσιών συμβούλου, και θα μπορούν συνεπώς να συγκεντρώνουν ή να μεταφέρουν ευκολότερα τη γνώση, και η λειτουργία του EF ως εγγύησης ποιότητας θα μπορούσε να τονώσει περισσότερο τη διασυνοριακή δραστηριότητα και τις διασυνοριακές δωρεές.
- Για τα κράτη μέλη, παρά την πίεση για λιτότητα, θα διατίθενται μελλοντικά περισσότερα χρήματα για σημαντικούς τομείς όπως η εκπαίδευση, η έρευνα, το κοινωνικό έργο, η υγεία, ο πολιτισμός και το περιβάλλον.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	23.4.2013
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 25 -: 0 0: 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Zoltán Bagó, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Emilio Menéndez del Valle, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Gianni Pittella, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Hannu Takkula, László Tókécs, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Milan Zver, Χρυσούλα Παλιαδέλη, Моника Панайотова
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Ivo Belet, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Seán Kelly